

ZADNJE VESTI

Snoči so prišli nad državo Texas silni viharji in nalivi. Nadaljevali so se danes zjutraj s to spremembo, da je Texas obiskal zopet tornado. Torej izredno vreme. Izredno vreme se nadaljuje tudi na severovzhodu Amerike, enako na srednjem zapadu. V Wisconsinu in sosednjih državah je mrzlo in se temperatura bliža ničli. V Ohiju ostane hladno, mrzlo, deževno vreme. V Clevelandu z najvišjo temperaturo 59 stopinj, najnižjo pa 42 stopinj.

Washington je politično vzeto v veliki zadregi. Predsednik Eisenhower se je včeraj posvetoval o ameriški politiki do Azije na splošno z državnim tajnikom Dullesom in vojaškimi poveljniki. Posvetovanja se nadaljujejo danes. Zahteva se nova orientacija do teh krajev.

Državni tajnik Dulles je izjavil, da bo nadaljeval s politiko antikomunističnega bloka.

Bivši predsednik Harry Truman je opozoril Belo hišo, da je današnji čas ta, da narekuje brezpartijsko dvo-strankarsko politiko in posvetovanj, ko gre za usodo sveta. Pri tej priliki je za sebe Truman najavil, da ne bo več kandidiral na katerikoli javno mesto.

V aferi McCarthy-Stevens bo danes glasovanje v senatnem pododboru ali se razprava skrajša ali ne. Kakor vse kaže, to sli vse skupaj svoja pota naprej.

V pododboru so trije demokrate, trije republikanci in senator Mundt, ki pa je dejal, da če bo šlo na polovico svojega glasu ne bo dal na nobeno stran.

Sel tajne policije F. B. I. Hoover, je dejal, da je stvar te policije, da išče špijone in komuniste—je torej zoper McCarthyja in njegovo delovanje.

Današnji dan bo za vlado v Parizu zopet kritični dan. V parlamentu se odpre debata o vojaški politiki v Indokini, zlasti o položaju, ki je nastal vsled padca trdnjave Dien Bien Phu. V Parizu se nadaljuje z antikomunističnimi manifestacijami, ki zahtevajo odstop vlade in vzklikajo generalu De Gaulle. Če bi Laniel padel, bi tudi zunanji minister Bidault odšel iz Zeneve.

V Parizu se nahaja znana ruska plesalka Ulanova, ki bi morala imeti v pariški operi s svojim baletom predstavo. Ta, kakor druge predstave, so bile prelozene na nedoločen čas, ker se francoska vlada boji, da bi prišlo do antikomunističnih manifestacij.

V Washingtonu je prišel Rus Nikolai Koklov, ki se je v zapadni Nemčiji predal ameriškim oblastem, v Nemčijo pa je prišel prav iz Moskve z naročilom, da ubije voditelja anti-sovjetske propagande. Tega ni storil. V Washingtonu bo danes pričel pred senatnim pododborom za ameriško varnost.

V Pittsburghu je mesto s prebivalstvom vred tretji dan brez javnih transportacijskih sredstev. Stavkajo vozniki avtobusov in je osebnih promet paraliziran. Bolj pa so v akciji privatni avtomobili, ki se zasežejo kjer je le možno. Nastalo je veliko vprašanje kje parkirati to množico privatnih avtomobilov. Sličnega položaja mesto Pittsburgh ne pozna v svoji zgodovini.

KAKO IZGLEDA POLOŽAJ GLEDE DELA V CLEVELANDU

Cleveland je industrijsko mesto. Država Ohio je obkrožena od drugih držav, kjer standard življenja ni tako visok kot v Ohio. Tudi ni razvite industrije. V Clevelandu so se začeli zatekati delovni sloji iz teh držav, s tem pa so v bistvu pomnožili domačo brezposelnost. To je mnenje Rogerja Browna, ki se peča z znanstveno raziskavo o brezposelnosti in zaposlenosti.

Položaj sam se na tem trgu ni poslabšal. Razmerje je značilno. Tedensko se prijavlja kakih 350 novih upravičencev za brezposelno podporo, vendar se jih nad 400 odjavlja, ker so šli nazaj na delo.

Brezposelnost se je v Clevelandu začela lanskega oktobra. Stopnjevala se je v naslednjih mesecih prav do konca marca 1954. Meseca aprila se je položaj nekoliko zboljšal.

Povprečno je v Clevelandu še vedno okrog 24.000 delavcev, ki so navezani na brezposelno podporo.

Promet z avtomobili se dviga

Avtomobilska industrija je važna tudi za Cleveland. Če gre za produkcijo, mora iti tudi za prodajo produktov. Prekupčevalci so bili zadnji teden zadovoljni in so izkazali skoraj nič manj kupčij z novimi avtomobili, kot je bil to slučaj v istem času lanskega leta.

Tudi televizija zadovoljna

Splošni pregled po televizijski industriji kaže, da v tej panogi v prvih mesecih leta 1954 ni bilo upadka ne v produkciji in ne v prodaji, ko se primerja položaj z istim časom lanskega leta. Razmerje je približno isto.

BILO JE NA MATERINSKI DAN

Da je bila telefonska in brzojavna služba na Materinski dan zelo uprežena, je razumljivo. Telefonska in brzojavna družba javlja, da je sestavila že preje formular voščil, da se je promet lahko olajšal. Družba tudi potrjuje, da je bil Materinski dan dan popolne zaposlenosti v njenih uradih.

Tudi javni lokali in restavracije se niso pritoževale. Prostori so bili preplačani, naročila javljena že veliko dni naprej. Materinski dan kot ni bil fraza, marveč realnost.

Življenje pozna svojo igro. V mestu Cincinnati je ga. Betty Albers lansko leto ravno za Materinski dan porodila prvega otroka. Bila je dekle. Za letošnji Materinski dan je porodila drugega otroka, ta je sinček.

V New Yorku živi družina Petraglia. Pred 15 meseci je Mary Petraglia porodila predčasno slepe trojčke. Bili so ji odvzeti in odgojevani v javni ustanovi. Ali bodo katerikoli spregledali? Zdravniki imajo upanje, da bodo. Ker je bilo podano to zdravniško mnenje, je družina Petraglia vtrajala na tem, da se trojčki, četudi slepi, za Materinski dan prinesejo na dom staršev, kar se je tudi zgodilo. V Ameriki obstoja zveza mater, ki so porodile trojčke. Ta zveza je Mariji Petraglia izročila ob prihodu trojčkov ček za \$100.

Ruby Adams je bila svoječasno znana igralka v San Franciscu. Pred 29 leti jo je zadela nesreča in je bila na nogah težko poškodovana. Od takrat se je vozila na vozičku za pohabljenec. Dan Materinskega dne jo je re-

Delavski občutki

NEW YORK, 6. maja—Delavska unija C.I.O. oblačilne stroke je imela svojo konvencijo. Njen predsednik Potovsky je označil sedanji občutek delodajalca in delojemalca, ko gre za delno krizo in odpuste, s temi besedami:

“Za bogatega poslovnega človeka, za milijonarje v Washingtonu, milijoni brezposelnih pomenijo notranjo reorganizacijo podjetij, prilagoditev sedanjemu stanju. Odpust delavca je navadno dejstvo.

In za delavca? Odpust pomeni—biti brez službe, biti brez dohodkov, pomanjkanje in stradanje tako za njega, kakor za družino.”

MALENKOSTNA NESREČA NA STAROST

NEW HAVEN, Conn., 9. maja—Albert Schulz se ponaša, da je dočkal 101. leto svoje starosti, ne da bi bil kdajkoli bolan. Za to obletnico se mu je pripetila prva nesreča. Padel je s postelje in si pri padcu zlomil rebro. Prenešen v bolnico, je dejal, da je bil v resnici sedaj prvič raznjen in da ga je doletela prva bolezen.

Proti kolonijalnosti—za kolonijalnost!

Ali je res komunizem tisti, zoper katerega se bojuje ameriška zunanja politika? To ne samo v Indokini, marveč tudi v Južni Ameriki!

Guatemala se je hotela naslikati kot država Južne Amerike, ki da je središče komunizma. Znano pa je, da so bile spriče izvedene agrarne reforme prizadete ameriške družbe, ki so s podporo predsednika Eisenhowerja nastopile tu v Ameriki celo sodno pot, pa so propadle.

Nedolgo tega se je vršila v mestu Caracasu, prestolici države Venezuela, konferenca vseh ameriških zunanjih ministrov v prisotnosti državnega tajnika Združenih držav John Foster Dullesa. Glavna točka dnevnega reda—boj proti komunizmu v Južni Ameriki!

Mesto Caracas je bajno bogato mesto, katero poznajo tudi Amerikanci. Venezuela ima bogata petrolejska ležišča in tuje družbe, ki izkoriščajo to naravno premoženje, za kar dajejo domači vladi na leto \$250.000.000 odškodnine. O Venezueli pravijo, da je naravnost vzorna država, ki je v oblasti tujega kapitala.

AMERIKANCI V RUSIJI?

WASHINGTON, 10. maja — Ameriški poslanik v Moskvi Charles Bohlen je dobil od državnega tajništva v Washingtonu nalogo, da pritisne na sovjetsko zunanje ministrstvo za vjasknala, kaj je resnice na vesteh, da so se ameriški vojni ujetniki na Koreji poslali v Sovjetsko zvezo.

KRISTINA URANKAR

Nagloma je preminila včeraj zjutraj, zadeta od srčne kapi, Kristina Urankar, rojena Stopar, stara 59 let, stanujoča na 15008 Saranac Rd. Doma je bila iz vasi Dobropolje pri Sv. Križu na Vipavskem, ker zapušča brata Antona in dve sestri, Josefino in Amalijo ter več sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 34 let in je bila članica društva Kras št. 8 S. D. Z. in podr. št. 10 S. Z. Z.

Tukaj zapušča soproga Francka, doma iz vasi Laze na Gorenjskem, hčer Kristino, tri sinove, Franka ml., Stanley in William, tri vnuke, sestro Mrs. Angelo Kalin in več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

Zadušnica

V sredo zjutraj ob 7. uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Krištine v spomin 11. obletnice smrti Andrew Gerl. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Prava slika za kaj gre v Indokini; tajnik John Foster Dulles odstopi?

ČE VOZNIK PREHITEVA

Na glavni cesti 241 v bližini Cantona, O., je vozil William Steward, kemični inženir, ki je hotel verjetno prehiteti drug avtomobil. Prišlo je do karambola. Z inženirjem Stewardom se je vozila tudi 34 letna učiteljica Louise Hildebrand iz okraja Medina. V karambolu sta oba našla takojšnjo smrt.

Izgon diplomatov

LONDON, 9. maja—Pri sovjetskem poslanstvu v Londonu sta bila nameščena dva častnika, oba iz letalske stroke. Gre za Ivana Pupiševa in Andreja Gudkova. Britanska vlada ju obdoliže, da sta špijoni in da sta hotela izvedeti za britanske vojaške tajnosti. Tudi na polju atomske energije in atomske bombe. Obama je britanska vlada dala nalogo, da v desetih dneh zapustita ozemlje Velike Britanije.

Dogodek je vzbudil javno pozornost. Britanske oblasti ne skrivajo dejstva, da je bila tudi v Veliki Britaniji na delu obsežna sovjetska špijonažna mreža. Britanska javnost se sprašuje ali so bili v to mrežo zapleteni tudi kaki domačini, Angleži sami.

Truman 70 let

WASHINGTON, 9. maja — Bivši predsednik Harry Truman je praznoval sedemdesetletnico rojstva. Ob tej priliki je povedal svoje mnenje o ameriški zunanji politiki, zlasti spričo položaja v Indokini. Truman zameri Dullesu, da vodi svojo zunanjo politiko na lastno roko in da se ne posvetojuje z demokratičnimi izvedenci v zunanji politiki, kot je gotovo bivši državni tajnik Dean Acheson.

V notranji politiki zameri predsedniku Eisenhowerju, da ne zna končati sramotnega cirkuškega procesa McCarthy-Stevens. V tej točki, vsaj tako se zdi, bivši predsednik Truman ne soglašajo z demokratičnimi senatorji, člani pododboru, ki vodi to preiskavo. Ti so namreč za nadaljevanje razprave, ker politično vedo, da gre v škodo samo republikanski stranki.

Na obisk v domovino

Mr. in Mrs. Anton in Julia Jerman iz 14504 Thames Ave. sta se podala pred par dnevi v letalno na obisk sorodnikov v Nadgorici pri Ljubljani in Idriji. Vse potrebno za potovanje jima je preskrbela agencija Mihaljevich Bros., 6424 St. Clair Ave. Mnogo zabave in srečen povratek!

Seja preložena

Redna seja društva sv. Ane št. 4 S. D. Z. se ne bo vršila v sredo, 12. maja radi konvencije S. D. Z. ampak je bila preložena na 20. maja v navadnih prostorih. Članice se prosijo, da tozadevno upoštevajo.

Redna seja

Redna seja društva "Washington" št. 32 Z. S. Z. se vrši v sredo zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Vabi se članstvo na odeležbo.

KAJ JE Z AMERIŠKO POMOČJO FRANCIJI

WASHINGTON, 10. maja—Državni tajnik John Foster Dulles bo moral jutri 11. maja pred zunanje politični odbor spodnje zbornice, da poroča o svoji politiki do Indokine. V prestolici so se razširile vesti, da bo John Foster Dulles odstopil, ker je njegova politika do Indokine doživela popoln neuspeh. Pristavlja pa se takoj, da ga bo za vsako ceno držal predsednik Eisenhower. Radi propagande in dviga morale v Franciji se je danes na vse strani zatrdjevalo, da ameriška pomoč Franciji tudi vsled njegove vojaškega poloma v Indokini v bodoče ne bo izostala. V Ženevi pričakujejo, da bodo komunisti prišli s predlogi, ki so izven okvira dosedanjega razpravljanja.

Kako gleda povprečni Amerikaneec na Indokino potem, ko se je udomačil z dejanskimi razmerami v tej francoski koloniji? Te ugotovitve so zanimive.

Tisti, ki podpirajo voditelja komunističnega upora Minha, so prepričani, da ne gre za komunizem, marveč, da gre za samostojnost Indokine. Če se ta samostojnost od strani Francozov ponuja danes, je prepozno.

Tako Francozi, kakor domača vlada v Vietnamu, kateri načeljuje Bao Dai, so bili prepozni, če ne nenaklonjeni nujni agrarni reformi. Veleposestniki in denarni izkoriščevalci so se komaj lanskega julija, čeprav je vojna bila že v šestem letu, dali prepričati, da bo potrebna agrarna reforma. Ko so se med seboj pričkali, je Minh začel s spretno propagando o potrebi agrarne reforme. Minh, vodja upornikov, je zadel tako v živo, kakor je zadel v živo Mao v kitajski revoluciji—zopet z agrarno reformo.

Državnik tajnik John Foster Dulles ni opustil svoje ideje, da se za južnovzhodno Azijo in Pacifik osnuje enaka politična zveza, kot obstoja na Atlantiku, znana pod imenom Severno atlantska zveza. Tudi Francija je članica te zveze. Zopet vprašanje, kako je mogoče zveriti učinkovito organizacijo, ko pa gre v južnovzhodni Aziji še za večja medsebojna nasprotja kot v zapadni Evropi? Kaj je pomenila praktično Severno atlantska zveza, je pokazala njena članica Francija doma in v Indokini.

Predsednica v Ženevi? Po vesteh iz Zeneve je položaj popolnoma nejasen. Komunisti izkoriščajo svojo zmago in se obnašajo ošabno. Glavno je, kaj bosta napravili Sovjetska zveza in Kitajska. V tej točki se povdarja:

Tudi v Moskvi je dvoje kril. Eno, da je prilika, da se razširi svetovni komunizem; Sovjetska zveza naj torej udari. Drugo krilo kaže na vzgled Koreje, ko je Stalin mislil, da bo dobro oborožena armada severne Koreje korakala brez odpora v južno Korejo in jo z lahkoto zasedla. Stalin pa ni računal na ameriški odpor in na odpor Združenih narodov. Koreja je dejansko pomenila polom sovjetske politične strategije, kar se lahko ponovi tudi v Indokini, če naj se vojna nadaljuje. Vendar se pri tem naglašajo, da je položaj komunistov v Indokini dober, vse-kakor pa boljši od onega severnih Korejcev v zadnji vojni na Koreji.

Republika Kitajska ima svoje tipične nacionalne interese, ki ne gredo nujno v račun splošne sovjetske, pa tudi tipično sovjetske zunanje politike. Na vsak način pa bo ta teden zunanje politično eden morda usodnih tednov.

Amerikanci so poskušali doseči pri francoskem vojaškem poveljstvu, da bi poverilo nalogo organizirati domačo armado generalu Van Fleetu, ki ima na tem polju za seboj velike praktične skušnje. Organiziral je gr-

"ENAKOPRAVNOST" Nekaj spominov na moje življenje

PISE JOHN LOKAR st.

(Nadaljevanje)

CLEVELAND, O.—Ko sem prejel od moje nečakinje v stari domovini pismo, s katerim me je obvestila o smrti moje sestre, mi je obnem omenila, da je sestra pred smrtjo želela, naj mi sporoči, da se mi še enkrat in zadnji-krat srčno lepo zahvali za pakete in denar poslan njej in njenim otrokom. Še v zadnjih urah svojega življenja je skrbel za svoje otroke in naročila, naj se zahvalijo stricu in njegovemu starejšemu sinu v Ameriki in ga prosijo, da bi kaj malega poslal tudi tisti hčeri, ki še ni dobila nobenega paketa. Tako je materino srce, do zadnjega zdihljaja skrbi za otroke. In koliko je danes mater, ki nosijo v srcu težko bolečino, ker ne morejo dati svojim otrokom niti najpotrebnejšega, a drugim trga srce bolečina izgube mladih sinov, tretje so zadobile težko rano v srce, ko so se jim sinovi vrnili pohabljeni za vse življenje.

Kljub vsemu temu trpljenju pa svet še vedno tišči na pot, ki vodi v nova klanja in v novo uničenje ter še večjo revščino za milijone in milijone ljudi.

Pismo moje nečakinje mi je oživelo spomine na smrt moje matere. Takrat sem delal na Češkem v tunelu. Prepozno sem prejel pismo, da bi mogel na njen pogreb. Samo ena črka je bila napak na naslovu, pa je šlo pismo v Bremen. Hudo mi je bilo. To je bilo leta 1898, ko je bila umorjena avstrijska cesarica Elizabeta, žena Franca Jožefa, ki ji je do smrti zabodel neki italijanski anarhist.

Spomnil sem se ob tem pismu na mater, kakor sem jo videl zadnjikrat, ko je z menoj govorila tam pri svoji stari bajti v lepi Sloveniji, pa mi potisnila v roke culico s potico za popotnico. To je bilo 2. maja 1896. Krasen pomladanski dan je sijal in nisem se zavedal ob tem slovesu od matere, kako daleč v svet me bo usoda zanesla in pa, da se ne bova več videla.

Naj nadaljujem o mojem bivšem domu, v katerem sem preživel največ let mojega življenja. Kot sem že omenil, sem zelo rad delal po vrtu in rad sem si ob delu zapel lepo pesem o pomladi.

Poleg dela na vrtu sem se zanimal tudi za naše javno življenje, za delavsko politiko. Nikdar ne bom pozabil, kako smo 1. 1918 veselo in vneto delali ter agitirali za naše delavske kandidate socialistične stranke. Takrat smo imeli izvrstnega voditelja v velikem občevanju Evgeniu Debsu, ki je bil mož kremitnega značaja in do kraja zvest svojim načelom v korist ljudstva in delavstva še posebej. On je šel rajši v ječo nego bi zatajil ali izdal svoja načela.

Leta 1918 smo v Clevelandu izvolili tri socialiste, dva koncilmana in enega šolskega odbornika. Ko pa so imeli trije novovizvoljeni možje nastopiti svoj termin, so jih enostavno vrgli ven in nadomestili s tistimi, ki so za njimi dobili največ glasov. To liko je bila v tem slučaju upoštevana volja volivcev. Demokracija je resnično pogostokrat le na jeziku. Žal da se velika masa delavcev še vedno tega ne zaveda, pa gotovo bo prišel čas, ko bodo delavci bolj zavedni in tedaj bodo pometli s pijavkami, ki se redijo največ na račun ljudske nevednosti, brezbriznosti in pomanjkanja zavesti, da se je treba za vsako izboljšanje v korist ljudstva boriti, prav kakor so se borili za vse pridobitve ameriški in drugi delavci po svetu.

Seveda, delavci, ki "podedujejo" pridobitve, postanejo radi

nebržni in potem doživimo nazadovanje, ker manjka čuječnosti. Mi stari vidimo vse to, toda naš čas gre h kraju in od mlajših generacij je odvisno, če si bodo ohranile in še izboljšale to, kar smo mi pomagali priboriti za navadnega človeka.

Ko smo delovali za dobrobit delovnega človeka, smo bili vselej pripravljani dati na razpolago svoj čas in denar, da je šla stvar delavstva naprej. Razpečavali smo razno literaturo v prid delavstva, prodajali smo vstopnice za priredbe, shode itd. Spominjam se, kako z veseljem smo razpečavali Družinske koledarje. Nikoli ne bom pozabil pok. Karla Kotnika, ki je bil član našega soc. kluba št. 49 JSZ. Dobil smo Družinske koledarje, pa mi dati svojim otrokom niti najpotrebnejšega, a drugim trga srce bolečina izgube mladih sinov, tretje so zadobile težko rano v srce, ko so se jim sinovi vrnili pohabljeni za vse življenje. Kljub vsemu temu trpljenju pa svet še vedno tišči na pot, ki vodi v nova klanja in v novo uničenje ter še večjo revščino za milijone in milijone ljudi.

Na seji se je pojavilo vprašanje, koliko provizije bova dobila, ker sva s Kotnikom prodala največje število koledarjev. Predsednik je dejal, naj kdo stavi predlog, koliko provizije se nama določi. Ker se ni nihče takoj oglašil, sem sam predlagal, naj se ne da nobene provizije, saj smo delavci in delamo za delavsko stvar, za našo napredno stvar. Predlog je bil sprejet in smo bili vsi zadovoljni. Omenjam stvari, ker to meče luč na naša mlada ozir. Maljša leta, ko smo tako požrtvovalno delovali za naše narodne, kulturne in delavske ustanove ter za ljudstvu koristne ideje sploh.

Ko se zdaj v moji starosti oziram nazaj, se mi zdi, da smo imeli pri tem mnogo užitka in veselja. Res, delali smo vse to po trdem delu za vsakdanji kruh, ali pri tem smo se počutili, da delamo za nekaj svojega, da bi brez tega ne veljali tako reko nič, bili bi zgolj delovni trpini brez ciljev in brez pomena v veliki tuji zemlji. Naše delo, naši uspehi pa so nam vcepilji zavest, da smo važen del v sestavi ameriških delovnih ljudi.

Mnogi izmed onih, ki so neobičajno delovali za procvit in podvig naših stvari, je že leglo v grob, njihovo delo pa je še z nami, bo ostalo še s poznimi generacijami, ki se tega ne bodo niti zavedale.

(Dalje prihodnjič)

Zbor "Triglav" se zahvaljuje

CLEVELAND, Ohio.—Dne 2. maja smo zopet imeli lepo udeležbo na našem koncertu, za kar smo bili najbolj veseli, kakor tudi za to, da smo zadovoljili s programom. Vse delo in trud se pozabi pri pevcih ako izpade prireditev tako kot si žele.

Na tem mestu se želim zahvaliti v imenu zbora vsem posetnikom, tako tudi vsem delavcem, ki so nam šli na roko, najsi bo v kuhinji ali pri bari. Lepo delo stva nam pa naredila na odru Mr. Cedric in Mr. Zagar. Bila je tako lepa slika, da ni bilo čudno, da so ljudje pohvalili jo.

Po programu smo se pa zabavali ob veseli godbi Grabnarjevega okrestru. Tudi mene veselilo, da ste se odzvali v tako lepem številu mojemu vabilu potom časopisov. Bila je res lepa udeležba, lahko bi bila pa še večja, ko bi se ljudje zavedali, da je to kulturna skupina, ki dela za podvig našega ugleda na pa, da se komu škoduje.

Še enkrat lepa hvala vsem, sedaj pa zopet nadaljujmo s vajami in pripravami za prihodnje leto.

Anna Jesenko.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

Včasih človek najde par zanimivih stavkov kar tako mimogrede. Ne vem v katerem listu sem videl oglas od neke firme. V sredi tistega oglasa pa je bilo nekaj stavkov, ki bi jih človek prezel, če bi ne bilo spodaj zapisano J. Edgar Hoover, Director F.B.I. To je pa oseba, ki redko govori v javnosti in kadar govori, je vselej nekaj posebnega. Res je bilo tako tudi v tem slučaju. Hoover je posvetil z živo resnico v precej temne kote naših držav, koder se ne vidi dosti niti pri polnem soncu. Pa pojdemo od stavka do stavka, da vidimo, kaj je Hooverju zelo pri srcu. Prvi stavek govori tako:

"Samo eden izmed vsakega ducata hodi v cerkev v naši državi."

Tega nisem vedel jaz ne kdo drugi. Kakor znano, vlačijo vero v Ameriki po radiju in T—kar pomeni televizijsko tako, kakor tobak ali pijačo. Če gledaš ob sobotah in nedeljah na televizijski ali poslušalski radio, se ti zdi tako, kakor da si ti sam edini, ki živi po svoje. Kar zdi se ti, da si sam v javnosti, ker je vse ljudstvo odšlo v cerkve. Naj ima človek že tako ali tako versko prepričanje, eno je gotovo. Ne zdi se človeku prav, da vlačijo vero in verske osebe po tako trgovskem sredstvu, kakor je televizijski ali radio. Večkrat se ti zdi, ko poslušas te verske stvari, da si sam nekje daleč v puščavah, koder ni več ljudi, kakor si sam, niti sosedov, ki bi te pozdravljali, kadar jih srečaš.

Toda naenkrat pride resnica, neizpodbitna resnica, da je vse, kar se ti kaže v javnosti, sama domišljija ali iluzija. Ne samo, da ni res tisto, kar vprijačo in kažejo po radiju in televizijsko. Puščava, koder si misliš, da si sam, je polna tvojih somišljenikov, zakaj Hoover piše, da hodi izmed vsakih 12 oseb samo eden še v cerkev. To ponavljam zato, ker vprijačo po javnosti, da ni takega naroda na svetu, ki bi bil tako veren, tako vdan verskim čutom, kakor so narodi v Zdrženih državah. Zdad pride na vrsto drugi stavek od prej omenjenega Hooverja, ki je ravnatelj F.B.I.

"Izmed vsakih osmih otrok jih je sedem, ki zapuste cerkev in nedeljsko šolo, predno so petnajst let stari."

Torej izmed vsakih osmih je komaj eden, ki je še versko prepričan. Ta statistika govori samo o eni izmed osmih oseb do petnajstega leta. Kako je po petnajstem letu, tega ne povedo. Če kdo živi do osemdesetega leta, najde navadno vzrok, da ostane lepo doma. Nedeljsko šolo imenujemo tisti zavod, ki je posvečen iz ključno veram. Namenjen je ta šola v prvi vrsti otrokom. Pa pravi Hoover:

"Ljudje izdajo osemkrat toliko za kino, kakor za nedeljsko šolo." In nadalje:

"Vsi skupaj izdamo na leto po \$750 na vsako osebo za zabave, gledališča, pregrešne stvari in podobno. Cerkve pa dobe le po en dolar."

Včasih se naša Amerika postavlja, kakor da je vsak človek učenjak, ki je še skozi najvišje šole. Pri tem pa pozabimo povedati živo resnico, ki je ostala za Edgarja Hooverja. Glasi se tako:

"Naš narod ima trikrat toliko hudodelcev, kakor je vseh učencev po univerzah."

Če bi zdaj vprašal: Kam gremo in kako hitro, bi ne bilo težko dati dober odgovor.

So eni, ki trdijo, da ni treba drugega, kakor dober zakon, ki ima močne in ostre zobe, pa se odpravi vse zlo na svetu. Kako se motijo, nam najbolj kaže naslednja resnica direktorja Hooverja:

"Vsako minuto se dogodi večje hudodelstvo med nami." In

vse to kljub temu, da nima noben narod na svetu niti desetino zakonov, kakor jih imamo pri nas. Zato nas preseneti dejstvo da imamo:

"Po en umor na vsakih štiri-deset minut."

Da bo mera še bolj polna, bom zapisal še zadnji stavek, četudi ni dosti obratjan med nami. In ta se glasi:

"Da imamo več punc po salunih in pivnicah, kakor po visokih šolah."

Ja, kaj pa dela roka postave, da se nič ne izboljša? Kaj dela?

Vam bom povedal o dogodku, ki se je odigral en blok od mene. Tam je svet za bodoči park. Tako pravijo. Zbrali so nekaj denarja med sabo v Bellflower, ki leži med Los Angeles in Long Beach. S tistim denarjem so postavili dvorano za kakih osem sto ljudi. Tam prirejajo razne igre, med katerimi vodi posebno vlogo tako zvan "basketball," od časa do časa pa tudi kaj bolj šega. Tako sem bil pri par koncertih, katere prireja naselbina. Popradox vse naprej, da ne more biti nobene izgube. Za štiri koncerte dobe šest dolarjev, kar ni preveč, ker se razume vstopnina za dve osebi. Dobe bolj "second hand" artiste v petju, godbi in podobno.

Torej imamo dvorano, ki pa je bila parkrat v zadnjih dneh za sodno dvorano. Tako je bilo. Neko podporno društvo je priredilo tombolo ali "bingo," kakor pravijo v Ameriki. Namen je bil ta, da se dobi nekaj denarja za dobrodelne namene. Pa izvolili so to policajski ali "šerifi," kakor jim pravimo tukaj. Prišli so notri in proglasili vse navzoče za kandidate za zapor, ali, kakor smo rekli v našem kraju: špekambro. Bilo je vseh skupaj 205 ljudi, ki so igrali bingo. Ker jih niso mogli zapreti — ni toliko "cimrov" v sodnem posloplju, da bi djali vse notri, so naredili tako, da so vzeli vse naslove, jih poslali domov in potem jih klicali kakor hudodelce—v našo dvorano. To pa zopet zato, ker nimajo tolikih sob na sodnji, da bi spravili notri 205 obtoženec. Bili so že dva ali trikrat na razpravah, pa še ni končano.

Navajam to zato, da boste sami videli, kaj je zakon v Ameriki. Vsak pameten človek bi rekel po vsem svetu, da je tak zakon oslarija, ki zapira ljudi za tako "hudodelstvo" kakor je navadna tombola v dobrodelne namene. Če bi bil jaz ali ti sodnik bi rekel:

"Vsa čast naši policiji—naj gre lepo domov in naj v bodoče išče resnične hudodelce, katerih ni malo med nami." Ampak mi smo že tako srečni ali nesrečni v Ameriki, da ga zmiraj pokidamo na en ali drugi način. Pogledajte. Zdad imamo v Washingtonu preiskave med znanim senatorjem McCarthym in menda armado. So vsak dan v televizijsko po vsi Ameriki in na radio.

Ves svet je vznemirjen zadržan dogodkov, ki se vrše med nami. Imamo vojsko v Aziji, katera se vleče že osmo leto in še ji ne kaže konca. Imamo bombe, ki jim pravimo H. Po Angleško se pravi tem bombam "Ejčobomb" kar ne morem predstaviti drugače, kako: "Ha—bomba" ali da se bo lepše slišalo, "Ha—Ha Bomba." Imamo—ves svet napet, da ljudje izgubljajo živce in možgane. Mi pa trpimo, da drago plačani senatorji preiskujejo zadeve, ki so na sredni votli, okrog krajev jih pa nič ni. Pravijo eni: to je škandal, da se tako zapravlja čas in denar, kakor so te preiskave in tista zasliševanja priči, ki izgube navadno um in glas, kadar bi imeli odgovoriti na vprašanje odvetnika, ki vpije: "Priča naj odgovori z 'da' ali 'ne'."

Svet godrnja—pa ne pomaga dosti. Pravijo namreč zopet drugi, da je to prav, da se nadaljuje, to pa zato, ker je najbolj demokratsko. Torej zapravljanje časa, malenkost zadeve same, in plačevanje od ljudstva—vse to je—demokratsko. Jaz bi jim rekel, naj vodijo svojo demokracijo vsak na svoj račun in ne na račun davkoplačevalcev, ki so itak že v tri gube vsled bremen, katere je velikodušno zbral na nje ta sistem demokracije, kakor ga imamo in poznamo med nami.

Vidite, ljudje, mesto da bi kdo med nami, ki bi sirtiral zadeve na tem svetu po velikosti in važnosti—bi ne bilo takih "Ha—ha" predstav, kakor jih imamo danes v Washingtonu.

Kam bi pa djali take "zločince," kakor prihajajo danes iz navadnih šol. Baš čitam v današnjem časopisu, da so od zadnjega petka do ponedeljka v 24 šol in to samo v Los Angeles in okolici. Kdo je vplnil vprašate? Učenci, tisti, ki hodijo v šolo. Solska posipolja zaprto od petka do ponedeljka. Res je, da so vsa ograjena kakor največje ječe in sicer z sedem čevljev visokim pitom. Tega pa preležejo kakor vervece, vdero v sobe in potem gre vse. Vsaka šola ima kafetarijo, koder pripravljajo lunč za otroke. Tje pridejo najprej in pobero, kar najdejo. Vse odpro, vse razbijajo, polijo tinto po tleh, važne papirje zmečejo na kupe in zažgo. Kar dosežejo, vničijo če se le da.

Škole je dosti. Na leto zneserjo poškodbe na sto tisoč dolarjev. A nikdo se ne zgane, da bi zasledil te divjake. Policija sicer vjame od časa do časa par par ur tam, potem jih pa izpušče domov.

So pa tudi odrastli, ki delajo škodo na drug način. Dosti hord in dosti vidim, kar je več ali manj skrito tistim, ki se vozijo. Kalifornija ima krasne avtomobilske ceste, kakor jih nimajo ena država. Vse to stori dolar. A čim lepši je bulevard, toliko več kangelj in steklenice leži na obeh straneh. Avtomobilske ceste so brez pločnikov in pešce. Kdor hodi, mora iti ob kraju po jameljku. Potem pa lahko vidi vso zalogo šare, ki jo "gospoda" zmeče iz avtomobila. Pred vsem so prazne kanglje od piva. Potem od jedi. Zraven je nekaj kosti in nesnage iz kuhinje. Steklenice od piva, ki nimajo nobene vrednosti. Plevel iz vrtov, smeti izpred hiše, pokvarjeno in polomljeno poništvo—vse to in še stotero drugega leži ob kraju avtomobilskih cest. S tem se lepota tako pokvari, da človek ne more niti uživati krasne narave.

Ali je še kak tak narod na svetu, ki bi tako skrumil lepoto svoje lastne domaćije, tega ne vem. Najbolj primitiven Culukifer občuduje to, kar je lepega in izkuša ohraniti. Ne pa bel človek. Ta skruti božjo lepoto naprej in naprej, ne zmenec se za javno obsodbo ali nezakonitost takega početja.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

WHITE VALLEY, Pa.—Tu je po štiriletni bolezni umrl John Kern st., star 72 let. Bil je član SNPJ in ABZ. Rojen je bil 30. sept. 1882 v vasi Zgornje Tene-tiše pri Kranju na Gorenjskem. V Ameriko je prišel leta 1906. Tu zapuščala soprogo Mary, dva sina in dve hčeri, pet vnukov in brata. Njegov pogreb se je vršil ob veliki udeležbi dne prvga maja v Twin Valley Memorial Park v Delmontu, Pa.

TORONTO, Kanada—Tu je dne 23. aprila preminil v Weston sanatoriju Joseph Pavlin, star 55 let. Doma je bil iz Mokronoga na Dolenjskem. Ugonobila ga je tuberkuloza. V starem kraju zapuščala ženo in enega sina, v Sudburyju v Kanadi sina in v Clevelandu v Ohio, dve sestri.

DULUTH, Minn.—V tukajšnji St. Mary bolnišnici je operacijo srečno prestal Joe Mertelj iz Elya.

—V isti bolnišnici se zdravi Frank Rupert iz Eveletha.

RATON, N. Mex.—Dne 16. aprila je preminil Ricardo Cudar, star 73 let. Tu nima sorodnikov. V Ameriko je prišel leta 1906 iz Flič, vas Cetine na Primorskem. V starem kraju zapuščala brata. Pokopan je bil 19. aprila ob veliki udeležbi članstva in drugih prijateljev. Bil je član SNPJ.

—Dne 12. aprila pa je umrl Jerry Krek, star 74 let. Žena mu je umrla pred dvema leti. Tu je zapuščala štiri sinove in dve hčeri. Doma je bil od Konika na Gorenjskem.

DETROIT, Mich.—John Barich je moral zopet v bolnišnico. Nahaja se v Grace Hospital, soba 193. Prijatelji naj ga obiščejo. Bolezen ga trpinči že nad eno leto. Imel je več zdravnikov in vse so že poskusili, toda bolečin in trpljenja mu še niso mogli odpraviti.

WHITE VALLEY, Pa.—Tu je dne 20. aprila umrl po 10-dnevni hudji bolezni in operacijah Frank Kosmach, star 77 let. Doma je bil iz vasi Stare Oselce nad Škofjo Loko v Sloveniji. V Ameriko je prišel leta 1905. Žena mu je umrla pred petimi leti. Bil je član SNPJ in ABZ. Pogreb se je vršil dne 23. aprila na pokopališču v New Texas, Pa., ob veliki udeležbi vzlic slabemu vremenu. Zapuščala štiri hčere, tri sinove in osem vnukov.

McINTYRE, Pa.—Tu se je dne 27. aprila smrtno onesrečil v premogovniku Kent št. 9 (last Rochester & Pittsburgh Coal Co.) Nick Lončar. Podlegel je poškodbam v bolnišnici tri ure po nesreči. Pokojnik je delal v premogovnikih 41 let. Star je bil 59 let, doma iz vasi Glina na Hrvaškem. Tukaj zapuščala soprogo, hčer in sina, v Jugoslaviji pa brata. Bil je član SNPJ.

CHICAGO, Ill.—Joseph Vucich se je podal v bolnišnico St. Joseph v Hot Springs v Arkansasu, da si utrdi zdravje. V So. Chicago bolnišnici se zdravi Robert Yosanovich.

VIRGINIA, Minn.—Po dolgi mučni bolezni je umrl Mirko Rudman v starosti 69 let. Rojen je bil v Jugoslaviji. Tukaj zapuščala žalujočo soprogo, dva sina, in dve hčeri. Bil je član KSKJ.

BARBERTON, O.—Po triletni težki in hudji bolezni, ves ta čas priklenjena na bolniško posteljo, je 19. marca preminula Ursula Lintol, rojena Keržič. Doma je bila iz Iške vasi, fara Ig pri Ljubljani. V Barberton je prišla pred 47 leti. Tukaj zapuščala sinova M-Sgt. Anthony Tancek v Scott Field, Ill. in Frank Tancek v Corpus Christi, Tex., hčere Antonia Gerbec v Loyal Oak, Julia Muren v Norton Center, Christine Webb v Barberton, Mary Razel v Canton, Ohio, Angela Tancek v Beverly Hills, Calif., in 15 vnukov. V starem kraju pa sestro Marija Svc. Bila je članica KSKJ.

JOLIET, Ill.—Umrl je po daljši bolezni John S. Laken Sr.,

(p. d. Lekan), star 69 let. V Jolietu je živel 53 let in je bil doma iz vasi Babno Polje. Delal je pri American Steel & Wire Co. 45 let in je bil upokojen leta 1950. Soproga Mary je umrla pred tremi leti. Bil je jako agričan član KSKJ. Zapuščala štiri sinove: John Jr., Edward, Frank in Joseph; dve hčeri: Mary (Mrs. Frank Haggerty) in Rita (Mrs. Jack Colnar), ter pet vnukov, vsi v Jolietu; dve sestri: Mrs. Joseph Bradish, Ottawa, Ill., in Jennie v Seneca, Ill.; dva brata: Michael v Ottawa, Ill., in Frank v Willard, Wis.

Umrl je John Zajc v Lincoln Nursing Home po daljši bolezni; star je bil 80 let. V Ameriki je bil 50 let, zadnjih 30 let v Jolietu. Doma je bil iz fare Lanišče, Skopljica. Zapuščala pastorka Peter Colnar v Jolietu, enega brata v Wisconsin in sestro Ursulo Žužemberk v starem kraju. Bil je član D.S.D.

SHEBOYGAN, Wis.—Po dolgi in mučni bolezni je 22. aprila preminula Jennie Godec. Bila je članica KSKJ. Zapuščala hčer Mary Markelz, sina Franka in štiri vnuke.

HARPUNE NA PACIFIKU SPET ŽVIŽGAJO

Spet žvižgajo v severnem delu Pacifičnega oceana harpune. Pri tem gre pravzaprav za pomanjkanje maščob v Evropi. Modri kit da namreč do 22.000 kilogramov olja. Celo mnogo manjši kit ga da nad 3.000 kilogramov. Na srečo je bil lov na kite ob obalah Amerike 12 let prepovedan, sicer bi bili že vse iztrebili. Do leta 1935 je bil lov na kite zelo donosen posel. Takrat so jih lovci treh največjih družb ubili nad 2.000. Že naslednje leto pa je bilo čutilo veliko pomanjkanje teh največjih sesalcev. Bila je nevarnost, da bi sploh izumrli. Družbe so spoznale, da lov na kite ni več rentabilen in so ga malone povsem opustile.

Po vojni je povsod primanjkovalo maščob in tedaj so se spet spomnili na kite. Kalifornijska univerza je ugotovila, da so se med tem tako razmnožili, da bi bil lov nanje spet rentabilen. Ta univerza ima v La Jolli v jugovzhodnem delu Kalifornije globoko v morju posebno opazovalnico, v kateri strokovnjaki z ustreznimi napravami ugotovijo, koliko kitov je v morju.

Prej so plavajoče kite kratko in malo šteli in po številu opaženih sklepali, koliko je vseh. Zdaj pa uporabljajo tako imenovani sonar, ki deluje na enakem načelu, kakor je med vojno deloval radar za iskanje letal in podmornic.

Sonar oddaja zvočne valove, ki se odbijejo od vseh mimo plavajočih predmetov in pokažejo, kako daleč in kako globoko so v morju. Med vojno so kiti ovirali delovanje radarjev, ker aparat ni mogel pokazati razlike med podmornico in kitom.

Leta 1937 kitov skoraj sploh niso opazili v morju, tako malo jih je bilo. Lansko zimo pa so jih s sonarjem našli že nad 500. Iz tega sklepajo, da je v Pacifiku sivih kitov 1.000 do 5.000. In tako se je lov nanje spet začel. Evropskim lovcem so se pridružili tudi avstralski, japonski in ameriški. Največja ameriška družba za lov na kite je "Maritime Industries." Njene ladje vozijo ubite kite v tovarno v Fieldes Landingu. Tam kosti in del mesa posuše, zmeljejo v prah in uporabijo za umetna gnojila, drugo pa prodajo za krmiljenje psov in perutnine.

V Združenih državah porabi-

IŠČE SE STANOVANJE

MLAD SLOVENSKI PAR

ki se v kratkem poroči, išče stanovanje s 3 ali 4 opremljenimi ali neopremljenimi sobami v st. clairski naselbini. Oba zaposlena. Kdor ima za oddati, naj sporoči na

UT 1-7487

mo samo del kitove masti, med drugim za strojenje nekaterih vrst usnja, za dodatek k nekaterim kozmetičnim izdelkom ter za mazanje ur, pušk, pisalnih in drugih preciznih strojev. Kitovo olje se namreč ne pokrvari ne v hudem mrazu, ne v vročini.

Večina kitove masti pa gre v Evropo, kjer jo ljudje pojedjo. S posebnim postopkom odstranijo njen neprijetni duh in okus. Tako postane važna sestavina margarine; uporabljajo jo pa tudi za izdelovanje mila. Večina evropskih ladij ima lastne "plavajoče tovarne," tako da jim ni treba vlačiti kitov v domača pristanišča, marveč opravijo vse delo kar na morju. Posebne ladje ostanejo na določenem mestu, da jih lahko dosežejo manjše, na katerih pripeljejo lovci na kite svoj plen. Posadke "plavajočih tovarne" kite takoj razsekajo in predelajo.

Na področju Antarktike je bilo v zadnji sezoni kakih 250 ladij za lov na kite in njihove posadke so ubile najmanj 3.000 teh orjaških morskih živali. Lov na kite je v Pacifiku omejen, dovoljen samo od aprila do konca oktobra. Prepovedano je pobijati kite, ki še niso dosegli določene dolžine.

V Pacifiku žive večidel sivi kiti, ki dosežejo povprečno dolžino 15 metrov. Mnogo večji so modri kiti, saj dosežejo dolžino 35 metrov, in so torej težji in večji od dinozavrov ter drugih v pradavnih časih živečih orjaških živali.

Lov na kite je izgubil mnogo romantike, pa tudi nevaren ni več tako, kakor je bil prvotno. Harpune zdaj izstreljujejo iz topov, v tem ko so jih prej metali z roko. Na harpuni je zdaj pritrjena bomba, ki kita ubije, brzko ga harpuna zadene.

ZLOČINEC POD KLJUČEM

NEW ORLEANS, 6. maja.—Ameriška policija FBI je iskala po Ameriki deset zločincev, ki so bili znani kot najbolj nevarni, že obsojeni in ki so pobegli iz zaporov. Zadnji med njimi je bil Raymond Menard, ki je trdil, da ne bo prišel nikdar več oblastem v roke živ. Z njim skupaj se je vdajala pustolovskemu življenju njegova žena Dolores, ki si je upala nastopiti celo kot plesalka v nočnih lokalih mesta New Orleans. Par Menard se je skrival v francoski četrti New Orleansa cele tri mesece. Neki časopis je prinesel sliko Raymonda Menarda, kar je policiji pomagalo, da je doznala, kje se Menard nahaja. Zalotila ga je v tvoj četrti, ko ni imel pri sebi nobenega orožja in Menard se je vdal.

PRIJATELJ IN SILA

ABINGDON, Va., 9. maja.—Robert Beber je na svojem posestvu sam s svojo materjo. Mati mu je bolela. Robert se je moral brigati za njo zopet sam, s tem pa je zanemaril obdelavo posestva. Njegovi sosedje so poznali položaj in so se izkazali. Prišli so prostovoljno na njegovo polje s 15 traktorji in jih preorali v treh urah.

TUJ KAPITAL V TURCIJO

ANKARA, 6. maja.—Predsednik republike Celal Bayer je podpisal dekret, v katerem so točno označeni kraji Turčije, kjer se nahajajo petrolejski vrelci in katere lahko izkorišča tuji kapital. Interesenti iz Evrope se že prijavljajo.

DAVKAR UTAJIL DAVKE

SYRACUSE, N. Y., 5. maja.—Carroll Mealey, ki je zavzemal v davčni upravi važno mesto, je bil po poroti obtožen, da je v letih 1947—1950 utajil \$8.825,74 davkov. Mealey je šel leta 1951 v pokoj in je v prošnji za upokojevanje navedel, da je slabega zdravja.

ZNAK NESOGLASJA MED PREDSTAVNIKI RIMSKEGA CENTRALIZMA

Trst, 1. aprila. Po vesteh iz Rima je italijanska vlada sprejela ponovno ostavko prof. Diega de Castra, italijanskega političnega svetovaića pri ZVU. Kot sporočajo, se bo prof. Diego de Castro vrnil za profesorja na univerzo v Torin. Kot je znano, je Diego de Castro podal že večkrat ostavko, pa je rimska vlada ni sprejela.

V tržaških proianeksionističnih krogih menijo, da so glavni vzrok za ostavko nepremostljivega rimskega centralizma, ki zagovarja popolno podreditev Trsta Italiji, in med nekaterimi krogi tržaških irendentistov, pripravljeni dati večjo neodvisnost Trstu, kar je prišlo do izraza na kongresih irendentističnih strank v Trstu.

Vse to pa je tudi dokaz, da so se tržaški irendenti že naveličali rimske politike in da so nasprotni Piceliju in drugim rimskim funkcionarjem iz Italije, poslušnim izvrševalcem rimskih direktiv. Posledice take rimske politike so prišle do izraza po 8. oktobru, ko se je kriza zaostila, nezadovoljstvo prebivalstva pa razširilo in naraslo. Vse to pa je samo dokaz, da Trst pod Italijo ne more živeti in bi popolnoma propadel.

S. L.

NA JESENICAH

Rojenih je bilo od 15. do 22. marca 21 otrok.

Umrla so: Nežika Janc, rojena 13. marca 1954, Anton Posušen, rojen 24. maja 1953 in Janez Iskra, rojen 19. 11. 1894.

Poročili so se: Nikolaj Višnar, drž. uslužbenec in uslužbenka Sabina Kalan, Nazif Ljuta, met. tehnik in nameščenka Marija Zidar, Cvetko Bratina, tov. delavec in gospodinjica pomočnica Marija Kohne.

JE RIBA PRESNA?

Kadar ima riba bistro oko, rdeče škрге, trdo meso, prijeten vonj in luskinge tesno ob koži, tedaj je presna. Če ima motne oči, sivordeče škрге, mehko meso in

Hvala vam!

Prisrčna hvala vsem mojim prijateljem in volilcem, ki so mi pomagali dobiti tako veliko število glasov pri zadnjih primarnih volitvah.

FRANK MERVAR

We Were Driving—When the Tornado Struck!

BLACK CLOUDS WERE MAPPED OVERHEAD AND THE WIND WAS GETTING PIERCE. I KNEW I COULDN'T BEAT THE STORM....

THE TORNADO REALLY HIT US! WE WERE LIFTED UP AND TOSSED SMACK INTO A BUILDING!

AND I STARTED TO PULL OVER TO THE CURB, WHEN—

WHEN I CAME TO, THE AMBULANCE WAS THERE. THEY GAVE EACH OF US A COUPLE OF BLOOD TRANSFUSIONS. WE ALL PULLED THROUGH— THANKS TO THE BLOOD THAT WAS THERE JUST WHEN WE NEEDED IT.

ATTENTION

Church, School, Social, Labor, Fraternal, Civic and Business Organizations

Most people prefer to go as a group to donate blood. Make this "group effort" possible in your organization....

Check These Questions Now!

Have you conducted a Donor Pledge Campaign?

Have you set up a list of volunteers so that efficient plans can be made for scheduling donor?

Do you have a Blood Storage Rail?

If your answers are "no," it's time for your organization to do a real community service. Urge your group to act since for its members in donor's blood because—the blood you give helps someone live!

The Blood You Give Helps Someone Live

GIVE BLOOD NOW!

CALL your Community or Hospital Blood Bank or Local Red Cross Chapter.

CONTRIBUTED AS A PUBLIC SERVICE BY

ENAKOPRAVNOST

luskinge rade odpadajo, tedaj riba ni več dobra.

Morske ribe ne smemo nikdar oprati v sladki vodi, še manj pa jo pustiti ležati v njej. Morsko ribo operemo v slani vodi, jo obrisemo in zavijemo v čisto krpo ter pustimo na hladnem, dokler je ne začnemo pripravljati za jed.

Roke ne bodo dišale po ribi, če jih umijemo v zelo slani vodi. To velja tudi za posodo, v kateri ribo jemo ali kuhamo. Vonj pa bo ostal, če posodo neposredno po uporabi pomijemo v zelo topli vodi.

DELO DOBIJO ŽENSKO

STREŽAJKA ALI TOČAJKA

DOBI DELO ČEZ DAN V GOSTILNI.
Dobra plača.
V slovenski naselbini.
Pokličite
EN 1-5968

V NAJEM

DVE OPREMLJENI SOBI SE ODDA V NAJEM ZAPOSLENI ŽENSKI.

SI LAHKO TUDI KUHA.
Vpraša se na
716 EAST 160TH STREET

Zaposlenemu moškemu se odda v najem lepo opremljeno sobo v prijazni naselbini pri domačih ljudeh.

Vpraša se na
1110 East 72nd Street

HIŠE NAPRODAJ

PRODA SE HIŠA
za 2 družini; 5 in 6 sob.
Za podrobnosti se vpraša na

5715 Luther Ave.,
zadaj, zgoraj.

ZAMENJA SE

hišo na Dille Rd. blizu Euclid Ave. Nova zidana hiša s 4 1/2 sobami; bungalow s prostorom za raztegnitev na 2. nadstropju. Rekreativna soba. Gorkota na plin. Lahko se takoj vselite. Cena \$16,500.

KOVAC REALTY
960 East 185th St.—KE 1-5030

RAZNO

For your VACATION welcome to

CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort
• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE
Dominik and Agnes Kraviec, prop.

Rt. 1, Box 175,
Edwardsburg, Michigan
Phone 9126 F5

(RUŽENE ŠKERLJ)
ANGLEŠKO SLOVENSKI SLOVAR

DRUGA IZDAJA

JE KONČNO DOSPVEL.

Dobi se pri

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND 3, OHIO

Cena s poštnino je \$5.25

TVRDKA KOLLANDER IMA NA ZALOGI TUDI

SLOVENSKO ANGLEŠKI SLOVAR BERILO

ter DR. F. J. KEROVNO (DR. KOTNIKA)
Naročite se na te knjige, preden zaloga poidel

Make Us! Sign Us! Look Us!

Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

HENRY BORDEAUX

SRCE IN KRI

ROMAN

(Nadaljevanje)

Ali je razumel, da nočem nevednim poslom priti njegove zločinke navzočnosti, ampak je rajši prenašam sam? Vdal se je in pojedel nekaj malega. Nato sem ga spravil v skromno sobico, češ, da bom za njegovo bodočnost že naslednji dan poskrbel. Na ta način sem torej prenočeval morilca. A kaj naj zdaj z njim storim?

V.

Jožica Gallice

Ponoči mi je prišla rešilna misel. Ker se Mihael Gallice na noben način noče sam javiti sodišču, zahteva previdnost, da takoj izginje iz Bonnevala in iz Arcove doline.

Prej ali slej bo zadeva povzročila veliko hrupa. Pozimi se bodo govorice polegale, spomladi pa se bosta gotovo premislili.

Po drugi strani pa je moj običajni lovski tovariš po Maurienni, Louis de Vimines, pred kratkim vzel v zakup v Dauphineji nad dolino Vensona Iovišče, ki je imelo vse polno divjačine. In zdaj je iskal lovskih čuvajev, vajenih gor in ki se ne bi dali podkupiti domačim divjim lovčcem, kar se le prerado dogaja, ampak bi znali oranžati naša krdela koz, pa tudi nadzirati gradnjo koč ob bregovih jezera Lovitel. Predlagal sem mu Mihaela. In res se nisem varal ne v njegovih zmognostih ne v njegovi poštenosti.

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEArborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN — 2 Story Brick — 2-5 room and 1-6 room apartment. Immediate possession of 1 flat. Full basement, 1 floor automatic oil heat, 2 car garage. Owner must sell. BISHop 7-9805

DELICATESSEN — Good going business. Established 30 years. Brookfield. Good suburban trade. Phone HUunter 5-7350

LADIES' APPAREL—Near Northside. Small Sportswear. Well established. Good clientele. Phone MICHigan 2-6170

HAMBURGER, GRILL & FOUNTAIN — Steady business. Young couple can operate. Far So. Side. Net over \$6,300 last year. Fully equipped. All inventory included. Reasonable. CEdarcrest 3-9649 or BEverly 8-2441

DOMESTIC HELP

NURSEMAID — Help care of 2 children. Light housework. New house. Own room. Good wages. ORehard 5-0440

3 ADULTS need 2 bedroom, high 1st or 2nd unfinished heated. South Shore, Chatham or Roseland. I. C. transportation. HYde Park 3-7490

Catholic Doctor's Family needs HOUSEKEEPER - COOK. Must like children. Good wages. Private room D. P. welcome. VILLage 8-6663

COOK — Downstairs work. Experienced. Evanston now, country for summer. Family of adults. Stay, own room. Prevailing wages. References. English required. For interview phone UNiversity 4-0581

WOMAN — For general housework. 2 adults. Plain cooking, other help. Own room and bath. Call ROdney 3-6377

Moj tovariš mu je v vseh stvarih lahko zaupal in se mu ni bilo bati, da bi bil kdaj razočaran. Samo Mihaelove zgodbe mu nisem povedal in zato me je nemalo pekla vest.

Tako se je torej zgodilo, da se Mihael Gallice ni vrnil v domačo hišo na Ecotu. Jožici sem sporočil, da ji brat začasno prepusti svoj delež dediščine in pokojnine, da pa ji bo kdaj pa kdaj pisal.

Naslednjo pomlad sem po opravih prišel v Saint Jean de Maurienne kot odvetnik in bil zvečer v družbi preiskovalnega sodnika Fonclaira.

"Nič zanimivega na vašem sodišču?" sem ga potuhnjeno vprašal. "Pa tisti Piemontez, ki je umoril nekega delavca v Lanslebourgu, so ga onstran Alp zgrabili?"

"Ne, še odgovorili mi niso. Mi pa sosedom lepo vračamo milo za drago. Prosijo nas, naj bi poiskali nekega krošnjarja, ki je baje ubil nekega bersaljera v Ceresole, mi pa krivca nismo našli. Veste, takele zgodbe ob meji se nikoli ne končajo."

Kdor hitro umeva, mu ni treba kaj prida besed. Medtem pa je bil tudi Louis de Vimines ves srečen, da je imel mojega Mihaela; pisal mi je, da je moj lovski čuvaj pravi biser in da bo ob lovski sezoni kozlov po dolinah in pobočjih Lovitela vse polno. A prišla je drugačna lovška sezona: napovedali so vojsko...

Ko sem se skoraj pet let pozneje spet vrnil v Chambery, sem že davno pozabil na zgodbo hiše Gallice v Ecotu nad Bonnevalom kakor tudi hiše Couvert v Bessansu. Louis de Vimines je spet bil stotnik dragoncev, jaz pa sem bil nadporočnik krajevnih pehote, a v redkih presledkih se me je spomnil ter mi pisal o najinih nekdanjih lovih in sanjal o bodočih. Zdi se mi, da je bil na Nemce zlasti zato hud, ker so ga oropali njegovega vsakotnega deleža pri gamsih. Nekoč mi je pisal tudi o Mihaelu, da se je prijavil kot prostovoljec in bil v marcu 1917 ranjen v Plemontu, kjer se je prav krasno izkazal, potem pa so ga poslali domov. Domov? Ubogi fant ni imel več doma. Veselil sem se, da je še živ, čeprav si je sam gotovo želel smrti. Vimines je še veselo pripisal: "Upam, da nama bo prihranil gamse za najino vrnitev..."

In res: po miru v Versaillesu, ko si mogel upati, da se bo spet začelo nekdanje življenje, sem prejel pisemce, ki me je zdramilo iz vedno hušje toposti: "Pripravite svojo puško in razgibajte svoje noge! Mihael Gallice je v dolini Lovitel naštel več ko šestdeset gamsov..."

Chicago, Ill.

REAL ESTATE

LOMBARD — Make offer on a 6 room ranch home on 1 acre. Has gas heat. Located on Highway 64. Call days—RAndolph 6-6125 Evenings—Lombard 52

LaGRANGE, ILL. — Brick 4 bedrooms, 2 twin size rooms. Desirable location. 1½ baths, forced air gas heat. Close to schools, transportation. Yard 50x137. By owner \$32,000. FLetwood 2-4662

WILL ADOPT BABY BOY — Age from 1 to 5 months. Good home and good education. Confidential. Days call RAndolph 6-6125 Evenings — SEley 8-3911

Da bi torej še pred lovskim časom razgibal svoje noge, ki že pet let niso hodile drugod ko po ravninah ali pa po gozдовih rahlega pobočja Vogezov in se zato odvadile planin, sem se odpravil na kratko potovanje po Maurienni. Ustavil sem se v Bessansu, tam nazadnje le razjasnil žaloigro Mrtve hiše, nato pa se pognal višje v Bonneval in končno prišel na Ecot. Bil je lep dan avgusta, ves v luči in toploti. Dozdevalo se mi je, da so se krajci po Savojskem spremenili. Nekoč sem jih imel za gozdnate in zapuščene. Zdaj pa sem prihajal od Verduna in iz Francije in prikazovali so se mi ljubki in smehljajoči, njihove skale so bile vijolične, slapovi skakljajoči, njihove senožeti posejane s cveticami. Po tolikih letih ubijanja me je prvič spet objela narava in počutil sem se kakor v raj.

Zaselje Ecot, najviše ležeče v vsej Franciji, je nad izvirov reke Arc. Komaj ga razločiš od skal, podobno je razvaljenemu gradu, zidove in sive strehe mu rahlo pokriva zlat mah, kakor da bi nekaj plesnilo, a bilo je tako polno sonca, da sem ga komaj prepoznal. Po drugi strani pa so tudi ledeniki, Vallonet, ki me je spremljal ob mojem vzponu do semkaj, in Mulinet, ki mi je prijazno kimal nasproti, tako močno blesteli, da so me od njihovega sijaja bolele oči. Po ozkem kolovozu na pobočju so se mogočno sprehajale kokoši. Nato sem prišel do treh otrok, katerih največji je utegnil imeti šest do sedem let, najmlajši pa kvečkemu petnajst do osemnajst mesecev, saj se je komaj držal na nogah, a vendar je bil nemalo ponosen, da more hoditi kakor drugi ljudje; izpod umazano bele čepice na slamnato svetlih lasih je gledal vesel obrazek. Stopil sem k njim, da bi jih pobožal; dva sta naglo zbežala, najmanjši pa ni mogel teči, zato se je začel na ves glas dreti. Pritekla je neka žena. In stala je pred menoj Jožica Gallice in ostrmela kot vkopana, ko me je zagledala.

"Oho, Jožica, ali se me res vsi bojite?"

"V šestih letih se je tako spremenila, da sem se spraševal, kako da sem jo mogel kar tako nagovoriti z njenim krstnim imenom. Navzlic delu časa, navzlic radostim in bridkostim obrazi ohranijo svojo posebno značilnost, tako da jih ne moreš zametati z drugimi. Katere poteze neki so njenega ohranile lahko spoznavnega, ko je vendar z razoranega čela, z vse bolj zalitih lic, obledelih ustnic z vso naglico bežala mladost, kakor prepelica beži s požete njive? Nobena izmed potez, pač pa zažudei, čisti, deviški pogled njenih oči, spominčič. Brez napora sem v njih zopet gledal zanos, ki jim ga je nekoč navdihovala napoljska romanca moža s harmoniko, obup, v kakršnega sta jih pogrezala bridkost in sramota. A vendar zdaj v njih ni bilo ne zansa ne obupa, ampak zgolj zadovoljstvo nad vsakdanjim, mirnim, rednim življenjem. Pod tem izrazom pa sem kakor odblesek v spokojni vodi izpazil nekdanji plamen, le da umirjen in zastrt.

"A, vi ste, gospod odvetnik!" Zardela je čeprav je bila od trdega dela zarjavela. Ne, ni bila več dekle, kakršno sem nekoč poznal. Pred menoj je stala dobra gospodinja, ki se je zredila in že precej izgubila nekdanje lepše oblike, ker nanje ni pazila in je prezgodaj dozorela. Brez težav sem uganil sedanji njen

"A, vi ste, gospod odvetnik!" Zardela je čeprav je bila od trdega dela zarjavela. Ne, ni bila več dekle, kakršno sem nekoč poznal. Pred menoj je stala dobra gospodinja, ki se je zredila in že precej izgubila nekdanje lepše oblike, ker nanje ni pazila in je prezgodaj dozorela. Brez težav sem uganil sedanji njen

stan, kajti njena mladostna zgodba ni mogla skvariti prirojenega ji poštenja.

"Koliko glav?"

"Osem rogatih, pa še ovce in koze."

Osem glav rogatego živine, to je bilo že bogastvo! Tudi z Angleževo pokojnino in še z Mihaelovim deležem povrh si ne bi mogla pridobiti tolikšne črede. Torej je njen mož imel tudi sam nekaj in je ni vzel iz same sebičnosti.

Povabila me je v hišo ter mi na zidani mizi postregla s kosom kruha in enim tistih visokih sirov, podobnih drobnim drevesnim čokom, kakršne delajo v Bessansu in postajajo sinji, kadar jih prerežeš; zraven pa je postavila še steklenico belega vina.

"On ima vinograd v Pontmalfreyu," mi je pojasnila.

Pil sem in jedel in kmalu so bili otroci pri meni, najmlajši mi je celo splezal na kolena, prišle pa so tudi kokoši in bolno jagnje, ki so ga zdravili v hiši. Videti je bilo, da je Jožica vesela, ker mi more razkazovati svojo sedanjo srečo.

"Glej," sem ji nazadnje rekel, "ko sem zadnji pot bil pri vas, uboga žena, je bilo vse drugače. Vidim, da te je nebo čuvalo, pa tudi tvoji starši tam gor!"

V BLAG SPOMIN

11. obletnice smrti našega navdne ljubljene soproga, očeta in starega očeta

Andrew Gerl
ki nas je za vedno zapustil dne 11. maja 1943.

Kako pozabiti to gomilo, kjer blago Tvoje spi srce, ki nam vedno vdano bilo je do zadnjega dne.

Zaluojača soproga MARY, hči, sinovi, vnuki in vnučkinje

Cleveland, Ohio, dne 11. maja 1954.

V blag spomin

druge obletnice prerane smrti ljubljene mame in stare mame

FRANCES GRUDEN
Svoje mile oči je zatisnila za vedno dne 11. maja 1952.

Trda Ti je posteljica, mrzla Ti je jarnica, prazna zdaj je naša hiša, ko Te od nikoder ni.

Eno željo le imamo, da se snidemo nekdanj in po zemeljskem trpljenju pridemo v nebeški raj.

Zaluojači ostali: Stanley Gruden, sin Frances Stephan in Pauline Herstenstein, hčeri vnuki

Cleveland, Ohio, dne 11. maja 1954.

"Da," je plaho rekla in sklonila glavo, "on je zelo dober." Nebo, to ji je bil njen mož.

"Torej se je k ljub vsemu oženil s teboj. Saj si pa tudi vedno bila dobro dekle; lepo je naredil."

Stala je poleg mene, ko sem še posedel ob pospravljeni mizi. Ni se hotela uvesti, kajti bila je iste vrste gospodinj, ki v svoji hiši nikoli ne počivajo. Zelo pa

"Ne, gospod odvetnik, ni naredil lepo. Vzeti bi bil moral pošteno dekle, ne žensko brez časti!"

"Zelo si stroga do sebe, Jožica."

"Se premalo, ko pa sem njegova žena. Saj sem to tudi njegova žena."

"Da," je plaho rekla in sklonila glavo, "on je zelo dober." Nebo, to ji je bil njen mož.

"Torej se je k ljub vsemu oženil s teboj. Saj si pa tudi vedno bila dobro dekle; lepo je naredil."

Stala je poleg mene, ko sem še posedel ob pospravljeni mizi. Ni se hotela uvesti, kajti bila je iste vrste gospodinj, ki v svoji hiši nikoli ne počivajo. Zelo pa

"Ne, gospod odvetnik, ni naredil lepo. Vzeti bi bil moral pošteno dekle, ne žensko brez časti!"

"Zelo si stroga do sebe, Jožica."

"Se premalo, ko pa sem njegova žena. Saj sem to tudi njegova žena."

mu večkrat rekla. Ko me je videl samo z mojimi Tomazkom in je brat odšel zdoma, je začel hoditi okoli mene kakor lisica okoli kurnice. Spočetka sem mislila, da ga je privabil moj slabi glas in si zato upa nasproti meni vse. —Dosti je ena nesreča, sem mu rekla.—Rad bi se s teboj poročil, mi je odgovoril.—Zmenoj poročil? Tega še malo ne misliš.—Zares mislim, Jožica.—Kdo pa jemlje žensko brez časti?—Ti nisi ženska brez časti!—Pa moj otrok?—Vzel ga bom za svojega.—Tedad sem od veselja jokala, a sem ga vendarle zavrnila.

"Zavrnila si ga?"

(Dalje prihodnjič)

MARY A. SVETEK

POGREBNI ZAVOD

Lično opremljeni pogrebni zavod, kjer se počitite kot doma.

Ne ozirajte se na to za kolikšno vsoto naročite pogreb—mi smo na uslugo z vso natančnostjo in skrbjo. Ničesar ne računamo dodatno za rabo naših lično opremljenih pogrebnih prostorov, ki so bili pred nedavnim popolnoma preurejeni in modernizirani.

PRESKRIBIMO DOSTOJEN POGREB PO CENI V SKLADU Z VAŠIMI RAZMERAMI.

(Oskrbimo za prevoz truplo sem ali izven mesta).

478 East 152nd St. — KE 1-3177

Ambulančna posluha na razpolago podnevi in ponoči

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je nagloma preminil naš nepozabni soprog, oče in stari oče

JOHN ZAKRAJŠEK

Preminil je dne 7. februarja 1954.

Pogreb se je vršil dne 10. februarja iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi na Lakeview pokopališču, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen dne 29. avgusta 1882 leta v vasi Lužarje, fara Velike Lašče. V Cleveland je prišel leta 1900 in je bival tu ves čas.

Na tem mestu se najlepše zahvalujemo vsem onim, ki so prišli pokojnika pokropiti, ko je ležal na mrtvaškemu odru.

Naša prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem za tako krasne vence vetra in za denarne prispevke ter za sožalno karte, ki ste jih nam poslali.

Lepa hvala vsem onim, ki so darovali v gotovini v svrhu enega ali drugega dobrega namena v spomin ranjkemu.

Naša najlepša hvala pevskemu zboru Glasbena Matica, katerega pevci so prišli zapeti na predvečer pogreba, za tako ganljive in v srce segajoče žalostinke.

Iskrena hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu.

Srčna hvala sorodnikom-nosilcem krste, ter vsem, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Enako najlepša hvala pogrebnemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vzhorno voden pogreb in tako prijateljsko poslugo. Hvala vsem, ki so nam stali ob strani, nas tolažili in bili v pomoč v težkih urah.

Tebi, nepozabni soprog in oče, pa želimo, počivaj v miru, saj pridemo vsi za Teboj.

Zaluojači ostali:

MARY, soproga MARY A., hči JOHN F., sin FRANCES, sinaha ROBERT JOHN in RONALD JOE ZAKRAJSEK, vnuka ter več sorodnikov tukaj in v stari domovini

Cleveland, Ohio, dne 11. maja 1954.

